

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ СВІТУ**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітня програма «Туризм»

Факультет Економічний

Розробники: Ірина КОВАЛЬЧУК, старший викладач кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, докторка філософії в галузі Природничі науки, старший викладач, Ірина КУДІНОВА, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Туристично-рекреаційні комплекси світу» є вибірковою для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності ІЗ «Туризм та рекреація» та формує у здобувачів системне уявлення про закономірності формування, функціонування та розвитку туристично-рекреаційних комплексів світу, особливості їх територіальної організації, ресурсного забезпечення та використання у міжнародній туристичній діяльності. Вивчення дисципліни спрямоване на засвоєння сучасних підходів до оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу різних регіонів світу, аналізу туристичних потоків, спеціалізації та конкурентних переваг провідних туристичних дестинацій.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: визначення сутності та структури туристично-рекреаційних комплексів; вивчення природних, історико-культурних, соціально-економічних та інфраструктурних чинників їх формування і розвитку; дослідження особливостей територіальної організації туристично-рекреаційних комплексів у різних країнах і регіонах світу; аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародного туризму та рекреації; набуття навичок оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу територій; формування вмінь аналізувати ефективність функціонування туристично-рекреаційних комплексів та визначати перспективи їх розвитку в умовах глобалізації.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	J	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин		
Кількість кредитів ECTS		
Кількість змістових модулів		
Курсовий проект (робота)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)		
Семестр		
Лекційні заняття	0 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	0 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	0 год.	158 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття	4 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів поглиблених знань про туристично-рекреаційні комплекси, їх наявну ресурсну базу та можливості для розвитку, набуття студентами компетенцій для ведення ефективного менеджменту, зокрема визначення ролі менеджерів різних рівнів з урахуванням їх фахових компетенцій у створенні та забезпеченні тривалого функціонування цих комплексів, організації господарсько-управлінських процесів, а також формування системи теоретичних і прикладних знань у галузі туризму та рекреації і розвиток необхідних здібностей.

Навчальні дисципліни «Організація туризму», «Туристичне країнознавство», «Туристичне краєзнавство» передують вивченню дисципліни

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності (ЗК):

К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочину та ведення здорового способу життя.

К 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

К 05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

К 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

К 15. Здатність та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

К 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Тема 15. Управлінська структура туристично- рекреаційних комплексів на міжнародному рівні													
Разом за змістовим модулем 3													
Усього годин													

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Туристично-рекреаційні комплекси у системі наук про Землю. Об'єкт, предмет та основні завдання наукової дисципліни	2
2.	Мета функціонування туристично-рекреаційних комплексів. Класифікація туристично-рекреаційних комплексів	2
3.	Науково-теоретичні засади формування туристично-рекреаційних комплексів	2
4.	Будова туристично-рекреаційних комплексів	2
5.	Концентрація ресурсів у туристично-рекреаційних комплексах	2
6.	Зв'язки між туристичною індустрією та галузями виробничої і невиробничої сфери регіону	2
7.	Місце туристично-рекреаційних комплексів в економіці регіону	2
8.	Соціально-економічний розвиток регіону розміщення туристично-рекреаційних комплексів	2
9.	Районування території за наявністю і видами туристично-рекреаційних комплексів	2
10.	Туристично-рекреаційні комплекси як фактор стимулювання туристично-рекреаційної галузі як пріоритетного виду економічної діяльності	2
11.	Ознайомлення з основами управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	2
12.	Аналіз слабких сторін управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	2
13.	Управлінська структура туристично-рекреаційних комплексів на локальному та регіональному рівні	2
14.	Управлінська структура туристично-рекреаційних комплексів на державному рівні	2
15.	Управлінська структура туристично-рекреаційних комплексів на міжнародному рівні	2

3. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Туристично-рекреаційні комплекси у системі наук про Землю	
	Мета функціонування туристично-рекреаційних комплексів. Класифікація туристично-рекреаційних комплексів	
	Науково-теоретичні засади формування туристично-рекреаційних комплексів	
	Будова туристично-рекреаційних комплексів	
	Концентрація ресурсів у туристично-рекреаційних комплексах	
	Зв'язки між туристичною індустрією та галузями виробничої і невиробничої сфери регіону	
	Місце туристично-рекреаційних комплексів в економіці регіону	
	Соціально-економічний розвиток регіону розміщення туристично-рекреаційних комплексів	
	Районування туристично-рекреаційних комплексів	
	Туристично-рекреаційні комплекси як фактор стимулювання туристично-рекреаційної галузі як пріоритетного виду економічної діяльності	
	Ознайомлення з основами управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	
	Аналіз слабких сторін управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	
	Управлінська структура туристично-рекреаційних комплексів (локальний, регіональний та міжнародний рівні)	

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Аналіз різноманітних класифікацій туристично-рекреаційних комплексів	
	Дослідження структури туристично-рекреаційних	

	комплексів	
	Аналіз районування туристично-рекреаційних комплексів за різними критеріями	
	Вплив соціально-економічного розвитку регіону на функціонування туристично-рекреаційних комплексів	
	Виділення головних особливостей управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	
	Характеристика горизонтальної структури туристично-рекреаційних комплексів	

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретико-методичні основи формування туристичних рекреаційних комплексів		
Практична робота 1. Туристично-рекреаційні комплекси у системі наук про Землю	ПР 4, 5. Знати: понятійний і термінологічний апарат навчальної дисципліни. Вміти: характеризувати туристично-рекреаційні комплекси як складові рекреаційно-туристичного	

	простору; аналізувати природні та суспільно-географічні передумови їх формування; оцінювати туристично-рекреаційний потенціал територій.	
Практична робота 2. Мета функціонування туристично-рекреаційних комплексів. Класифікація туристично-рекреаційних комплексів	<p>ПР 4, 5.</p> <p>Знати: об'єкти та суб'єкти комунікативного менеджменту; мету та основні функції туристично-рекреаційних комплексів; критерії та підходи до їх класифікації; особливості різних типів туристично-рекреаційних комплексів.</p> <p>Вміти: класифікувати туристично-рекреаційні комплекси за різними ознаками; визначати їх роль у розвитку туризму та рекреації; аналізувати особливості функціонування різних типів туристично-р</p>	
Практична робота 3. Науково-теоретичні засади формування туристично-рекреаційних комплексів	<p>ПР 4, 5.</p> <p>Знати: теоретичні основи формування туристично-рекреаційних комплексів; чинники та закономірності їх розвитку; наукові підходи до дослідження туристично-рекреаційних систем.</p> <p>Вміти: застосовувати науково-теоретичні підходи до аналізу туристично-рекреаційних комплексів; визначати чинники їх формування та розвитку; оцінювати вплив природних і соціально-економічних умов на функціонування туристично-рекреаційних</p>	
Практична робота 4. Будова туристично-рекреаційних комплексів	<p>ПР 4, 5.</p> <p>Знати: структуру та основні складові туристично-рекреаційних комплексів; взаємозв'язки між природними, соціально-економічними, інфраструктурними та управлінськими елементами комплексу; особливості територіальної організації туристично-рекреаційних комплексів.</p> <p>Вміти: визначати структурні елементи туристично-рекреаційних комплексів; аналізувати взаємодію їх складових; характеризувати особливості функціонування та просторової організації т</p>	
Практична робота 5. Концентрація ресурсів у туристично-рекреаційних комплексах	<p>ПР 4, 5.</p> <p>Знати: види ресурсів туристично-рекреаційних комплексів; закономірності їх територіальної концентрації; чинники формування ресурсної бази туристично-рекреаційних комплексів.</p> <p>Вміти: аналізувати рівень концентрації туристично-рекреаційних ресурсів на території; визначати вплив ресурсного потенціалу на розвиток туристично-рекреаційних комплексів; оцінювати привабливість території для туристично-рекреаційної діяльності.</p>	
Самостійна робота		
Модульна контрольна робота 1.		
Всього за модулем 1.		

Модуль 2. Технології та інструменти комунікативного менеджменту

<p>Практична робота 6. Зв'язки між туристичною індустрією та галузями виробничої і невиробничої сфери регіону</p>	<p>ПР 10, 16. Знати: роль туристичної індустрії в соціально-економічному розвитку регіону; взаємозв'язки туризму з галузями виробничої та невиробничої сфери; вплив туристичної діяльності на розвиток регіонального господарства. Вміти: аналізувати взаємодію туристичної індустрії з іншими галузями економіки регіону; визначати економічні та соціальні ефекти розвитку туризму; оцінювати значення міжгалузевих зв'язків для ф</p>	
<p>Практична робота 7. Місце туристично-рекреаційних комплексів в економіці регіону</p>	<p>ПР 5, 10 Знати: роль туристично-рекреаційних комплексів у соціально-економічному розвитку регіону; економічні функції та значення туристично-рекреаційної діяльності; вплив туристично-рекреаційних комплексів на зайнятість населення та розвиток регіональної інфраструктури. Вміти: аналізувати внесок туристично-рекреаційних комплексів в економіку регіону; оцінювати їх вплив на розвиток суміжних галузей господарства; визначати перспективи використання туристично-рекреаційного п</p>	
<p>Практична робота 8. Соціально-економічний розвиток регіону розміщення туристично-рекреаційних комплексів</p>	<p>ПР 5, 16. Знати: соціально-економічні чинники розміщення туристично-рекреаційних комплексів; вплив туристично-рекреаційної діяльності на розвиток регіону; особливості взаємозв'язку між рівнем соціально-економічного розвитку території та функціонуванням туристично-рекреаційних комплексів. Вміти: аналізувати вплив соціально-економічних умов на розвиток туристично-рекреаційних комплексів; оцінювати значення туристично-рекреаційної діяльності для регіонального розвитку; визначати перспективи використання туристично-рекреаційного потенціалу території з урахуванням принципів сталого р</p>	
<p>Практична робота 9. Районування туристично-рекреаційних комплексів</p>	<p>ПР 4, 5. Знати: сутність та принципи районування туристично-рекреаційних комплексів; критерії виділення туристично-рекреаційних районів; особливості територіальної організації туристично-рекреаційних комплексів. Вміти: здійснювати районування туристично-рекреаційних комплексів за визначеними критеріями; аналізувати туристично-рекреаційний потенціал окремих районів; характеризувати просторові в</p>	
<p>Практична робота рекреаційні комплекси як фактор</p>	<p>ПР 10, 16. Знати: значення туристично-рекреаційних комплексів для розвитку туристичної галузі; економічні та соціа-</p>	

стимулювання туристично-рекреаційної галузі як пріоритетного виду економічної діяльності	льні ефекти функціонування туристично-рекреаційних комплексів; роль туристично-рекреаційної діяльності у формуванні регіональної конкурентоспроможності. Вміти: аналізувати вплив туристично-рекреаційних комплексів на розвиток туристичної галузі та економіки регіону; оцінювати їх внесок у створення робочих місць і розвиток інфраструктури; обґрунтовувати пріоритетність туристично-рекреаційної діяльності як чинника соціально-е	
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		
Всього за модулем 2.		
Змістовий модуль 3. Управлінська структура туристичних рекреаційних комплексів		
Практична робота 11. Ознайомлення з основами управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	ПР 10, 16. Знати: основи управління туристично-рекреаційними комплексами; структуру та функції органів управління; принципи організації та координації діяльності суб'єктів туристично-рекреаційної сфери. Вміти: характеризувати управлінську структуру туристично-рекреаційних комплексів; аналізувати функції та взаємодію суб'єктів управління; оцінювати ефективність організаційних механізмів управління туристично-рекреаційною діяльністю.	
Практична робота сторін управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів	ПР 10, 16. Знати: принципи побудови управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів; основні проблеми та недоліки організації управління; чинники, що впливають на ефективність управлінських процесів. Вміти: аналізувати слабкі сторони управлінської структури туристично-рекреаційних комплексів; виявляти проблемні аспекти в організації управління; обґрунтовувати напрями вдосконалення управлінської діяльності з урахуванням принципів ефективності та соціальної відповідальності.	
Практична робота структура туристично-рекреаційних комплексів (локальний, регіональний та міжнародний рівні)	ПР 10, 16. Знати: особливості управління туристично-рекреаційними комплексами на локальному, регіональному та міжнародному рівнях; структуру органів управління та їх функції; механізми координації діяльності суб'єктів туристично-рекреаційної сфери. Вміти: аналізувати управлінські структури туристично-рекреаційних комплексів різних рівнів; визначати функції та повноваження суб'єктів управління; оцінювати ефективність взаємодії органів управління у сфері туристично-рекреаційної діяльності.	
Самостійна робота		10

Модульна контрольна робота 2.		
Всього за модулем 2.		
Навчальна робота		(M1+M2)/3*0,7≤70
Екзамен		
Всього		(Навчальна робота + залік) ≤100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою екзаменів / заліків)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП У
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).

10. Рекомендовані джерела інформації

- і
н
- Основна*
1. Монастирський В.Р. Природні ресурси і рекреаційні комплекси світу: Навч. посібник / В.Р. Монастирський // ННВК "АТБ"- Львів, 2022. – 200 с.

Допоміжна

1. Божко Л. Д.Методичні вказівки для виконання практичних

